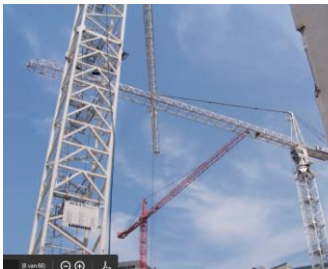

1 Beschrijving

Het gebruik van **hefwerktuigen** (zoals hijswerktuigen, hoogwerkers, personenliften, personenbouwliften, materiaalliften en toestellen die tijdelijk of bij gelegenheid als dusdanig gebruikt worden) kan bepaalde **risico's** met zich meebrengen. Een manier om de risico's te beperken, is om de staat van de werktuigen vóór de **indiensttreding** en vervolgens **periodiek** te **controleren**. Ze kunnen immers beschadigd worden of onjuist geïnstalleerd of gebruikt worden en **ongevallen** veroorzaken.

De wetgever verplicht enerzijds controles door bedrijfsinterne of -externe **bevoegde personen** en anderzijds controles door **externe diensten voor technische controles op de werkplaats** (EDTC). Deze diensten worden erkend door de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

2 Wetgeving

We verwijzen naar verschillende wetten:

- Het **ARAB** (Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming):
 - artikel 267-2 (definities van hefwerktuigen)
 - artikel 280 (indienststelling van de hefwerktuigen door een EDTC)
 - artikel 281 (periodiciteit van de controles van hefwerktuigen)
- De **codex over het welzijn op het werk**:
 - titel 2 'Bepalingen van toepassing op alle **arbeidsmiddelen**' van boek IV van de codex
 - titel 4 'Arbeidsmiddelen voor het **hijsen of heffen van lasten**' van boek IV van de codex

2.1 Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming (ARAB)

Het ARAB bevat voorschriften in verband met de **ingebruikname** en de **keuring van hefwerktuigen**. Hefwerktuigen worden als volgt **gedefinieerd**¹: *"De hijswerktuigen, de hoogwerkers, de personenliften, de goederenliften, de personenbouwliften, de materiaalliften en de toestellen die tijdelijk of bij gelegenheid als dusdanig gebruikt worden."*

¹ Artikel 267-2-1° Definities van het ARAB

Constructiv kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie, ook al streeft de organisatie naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De raadgevingen in deze informatiefiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. Reproductie is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

Volgens deze definitie worden **heftrucks niet beschouwd als hefwerktuigen** en hoeven ze dus niet gekeurd te worden door een EDTC, **behalve** als ze uitgerust zijn en/of gebruikt worden om een **opgehangen last** te heffen.

De werkgever is ertoe verplicht elke personenlift, elke goederenlift, elke fabriekslift, elke personenbouwlift, elke materiaallift en elk ander hefwerktuig dat bestemd is tot **personenvervoer** of voorzien is om zich te verplaatsen of lasten te vervoeren **boven of in de nabijheid** van plaatsen waar **personen** kunnen vertoeven, **voorafgaand aan de ingebruikname** en na elke **omvorming** ervan waardoor zijn kenmerken gewijzigd kunnen worden wat de veiligheid van het gebruik ervan betreft, te doen onderzoeken en beproeven door een EDTC. De EDTC controleert de weerstand, de eventuele gebreken in de afwerking, de goede werking van het toestel en zijn aanhorigheden en of er voldaan is aan alle reglementaire voorschriften aangaande veiligheid. De EDTC stelt een **proces-verbaal** op waarbij de maximum toelaatbare belasting wordt vastgesteld, waarin de datum en de uitslag van de keuringen en nazichten worden vermeld en waarbij bevestigd wordt dat het toestel met volle zekerheid gebruikt kan worden. Opgelet: dit proces-verbaal moet ter beschikking gehouden worden van de met het toezicht belaste ambtenaar (Toezicht op het welzijn op het werk).²

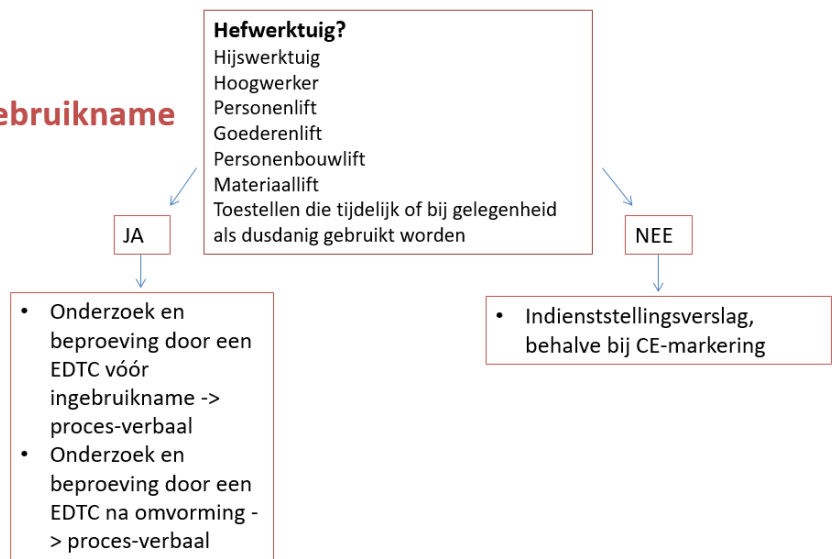
Alle **hijstoebehoren** (beugels, kabels, kettingen, lengen, ...) moeten **CE-gemarkeerd** zijn. Deze toebehoren hoeven niet door een EDTC in gebruik gesteld te worden. Het volstaat om de datum van ingebruikname in het register van hijstoebehoren te noteren om de datums van de periodieke keuringen door een EDTC te kunnen bepalen.³

² Artikel 280 van het ARAB (behalve voor fabrieksliften)

³ KB van 12.08.2008 betreffende het op de markt brengen van machines, artikel 12 en artikel IV.2-10 van de codex

Constructiv kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie, ook al streeft de organisatie naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De raadgevingen in deze informatiefiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. Reproductie is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

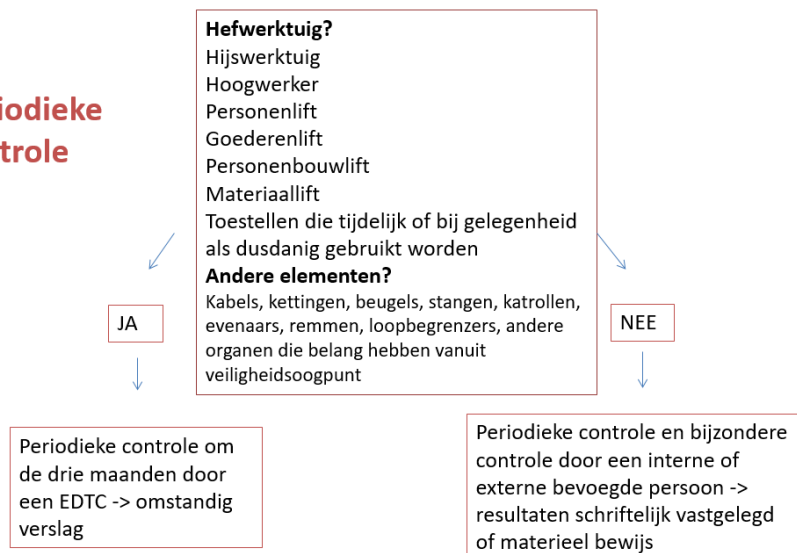
Ingebruikname

Voor hefwerktuigen wordt **eenmaal per jaar** een gedetailleerd volledig bezoek uitgevoerd door een **EDTC**. Dat bezoek omvat onder andere het nazien van het geraamte, de diverse mechanismes en toebehoren, de rolbanen en, in het algemeen, alle organen die toegankelijk zijn. De kabels, kettingen, beugels, stangen, katrollen, evenaars, remmen en loopbegrenzers die belang hebben vanuit veiligheidsoogpunt, moeten minstens **om de drie maanden** bezocht worden.

De EDTC maakt een **omstandig verslag** van het bezoek op. Opgelet: dit verslag moet ter beschikking gehouden worden van de met het toezicht belaste ambtenaar (Toezicht op het welzijn op het werk).⁴

Periodieke controle

⁴ Artikel 281 van het ARAB en artikel IV.2-14 van de codex

Constructiv kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie, ook al streeft de organisatie naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De raadgevingen in deze informatiefiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. Reproductie is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

Er zijn bijzondere maatregelen voorzien als de hefwerktuigen uit **andere landen van de EU** komen. De door de werkgever voorgelegde verslagen van indienstelling of van de meest recente periodieke controle, opgesteld door een keuringsinstelling uit het land van herkomst van het toestel, zijn immers aanvaardbaar mits aan de **volgende voorwaarden** is voldaan:

1° Het land van herkomst is een **lidstaat van de Europese Economische Ruimte**.

2° Het betreft een toestel waarvan elke verblijfsduur in België de **drie maanden** niet overschrijdt.

3° Het verslag is opgemaakt door een **geaccrediteerde, erkende of gelijkwaardige keuringsinstelling**.

4° Het verslag is opgesteld in **een van de drie landstalen** of gaat vergezeld van een vertaling in een van deze talen.

Als er concrete elementen zijn die laten vermoeden dat de veiligheidsvoorschriften niet in acht genomen werden, kan de met het toezicht belaste ambtenaar de werkgever verplichten om een herkeuring of extra controles te laten uitvoeren.⁵

2.2 Bepalingen die van toepassing zijn op alle arbeidsmiddelen⁶

De werkgever moet erop toezien dat **alle arbeidsmiddelen** (met inbegrip van hefwerktuigen) waarvan de veiligheid afhangt van de wijze van installatie, worden onderworpen aan een **eerste controle** na de installatie en vóór de eerste ingebruikname, na elke montage op een nieuwe locatie of een nieuwe plek, om zich ervan te verzekeren dat de arbeidsmiddelen op de juiste wijze worden geïnstalleerd en goed functioneren.

Als deze arbeidsmiddelen kunnen verslechteren en dat risico's met zich meebrengt, moeten er **periodieke controles** en **bijzondere controles** voorzien worden na gebeurtenissen die schadelijke gevolgen kunnen hebben (bv.: ombouwingen, ongevallen, natuurverschijnselen, lange periodes van buitengebruikstelling, ...). De periodiciteit hiervan wordt niet bij wet vastgelegd, dus moet ze **door de werkgever vastgesteld worden** op basis van het gebruik, de risicoanalyse en de instructies van de fabrikant.

Deze controles worden uitgevoerd door **interne of externe deskundigen**. In het geval van hefwerktuigen moeten deze controles uitgevoerd worden tijdens de keuringen door een EDTC (zie punt 2.1).

Opgelet: de resultaten van de controles moeten **schriftelijk worden vastgelegd** en ter beschikking worden gehouden van de met het toezicht belaste ambtenaar (toezicht op het welzijn op het werk). Als deze arbeidsmiddelen buiten het bedrijf worden gebruikt, bijvoorbeeld op een werf, moeten ze vergezeld gaan van een **materieel bewijs** van de laatste controle.

⁵ Artikel 281 quater van het ARAB

⁶ Artikel IV.2-14 van de codex

Constructiv kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie, ook al streeft de organisatie naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De raadgevingen in deze informatiefiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. Reproductie is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

2.3 Bepalingen die van toepassing zijn op arbeidsmiddelen voor het hijsen of heffen van lasten die door het gebruik van hulpmiddelen aangepast worden voor het hijsen of heffen van personen⁷

De arbeidsmiddelen voor het hijsen of heffen van lasten die door het gebruik van hulpmiddelen **aangepast worden voor het hijsen of heffen van personen**, worden gelijkgesteld met hefwerktuigen. De controle voor ingebruikname en de periodieke controles zijn van toepassing op **het geheel** – arbeidsmiddel en werkbak – en moeten de aspecten van het vervoer van personen dekken (zie punt 2.1).

3 In de praktijk

Hieronder vindt u enkele suggesties voor een eenvoudig beheer van de controles van hefwerktuigen.

■ Document voor de opvolging van de controles

Hefwerktuig, heftoebehoren of andere elementen	
Type	
Nummer	
Adres van de werf	
Naam van de EDTC	
Datum van ingebruikname	
Datum van de laatste controle	
Datum van de volgende controle	
Opmerking	

⁷ Artikel IV.4-19 van de codex

Constructiv kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie, ook al streeft de organisatie naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De raadgevingen in deze informatiefiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. Reproductie is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

■ Gebruik van kleurcodes voor de periodieke controle van heftoebehoren

Op grotere werven waar meerdere aannemers gelijktijdig aanwezig zijn, is het moeilijk om te controleren welke heftoebehoren van welk bedrijf zijn en wanneer de laatste controle uitgevoerd werd.

Om deze controle gemakkelijker te maken, kunnen kleurcodes gebruikt worden:

JAN-FEB-MAA	APR-MEI-JUN	JUL-AUG-SEP	OKT-NOV-DEC
GROEN	WIT	BLAUW	GEEL

Er zijn synthetische lenden verkrijgbaar met een label waarop de naam van het bedrijf en een volgnummer gedrukt zijn. Afgekeurde heftoebehoren worden gemarkeerd met een **rode kleurcode** en moeten onmiddellijk buiten dienst gesteld worden.

4 Meer informatie

- Constructiv dossier 136 '[Veilig gebruik van hefwerktuigen](#)'
- [Lijst van EDTC's voor hefwerktuigen](#):

Constructiv kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie, ook al streeft de organisatie naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De raadgevingen in deze informatiefiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. Reproductie is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.